

Mora kommun

mora.kommun@mora.se

Rektorn vid Våmhus skola

katarina.friden@utb.mora.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Våmhus skola
i Mora kommun

Tillsyn i Våmhus skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mora kommun under vårterminen 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Våmhus skola F-6 besöktes av Skolinspektionen den 10 april 2013.

Fakta om skolan

Våmhus skola är en kommunal skola i Mora kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och fritidshem. Vid tillsynstillfället har skolan 113 elever. Av dessa går 14 i förskoleklassen. 31 elev deltar i fritidshemmets pedagogiska verksamhet. Undervisningen i årskurserna 1-3 bedrivs i huvudsak i åldersblandade grupper. I årskurserna 4-6 undervisas eleverna, förutom i ämnet bild, i åldershomogena grupper.

Skolan leds av en rektor som även är rektor på en annan grundskola och förskolechef på två förskolor i kommunen. Några enskilda ledningsuppgifter har hon inte delegerat åt andra anställda på skolan.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för läsåret 2011/2012 nådde 56 procent kravnivån på samtliga delprov i matematik av de 18 eleverna i årskurs 3 som genomförde de nationella ämnesproven. För kommunen var motsvarande siffra 76 procent och för riket 72 procent. Av skolans egen redovisning framgår att 83 procent av eleverna bedömdes nå kunskapskraven i matematik i slutet av samma läsår.

För ämnesprovet i svenska visar Skolverkets statistik att 67 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på samtliga delprov. För riket var motsvarande siffra 72 procent. Av skolans egen redovisning framgår att 89 procent av eleverna bedömdes nå kunskapskraven i ämnet svenska i slutet av samma läsår.

Samtliga elever bedömdes nå kunskapskraven i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena.

Årskurs 6

Statistiken för andelen elever i årskurs 6 som har nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven läsåret 2011/2012 går inte att utläsa på grund av för litet elevantal. Av skolans egen redovisning framgår dock att 86 procent nådde kravnivån i ämnet engelska, 71 procent i matematik och 79 procent i svenska. Vidare framgår av skolans egen sammanställning att alla elever nådde kravnivån i samtliga ämnen förutom i engelska (86 procent), matematik (86 procent) och svenska (78 procent) i slutet av läsåret 2011/2012.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Våmhus skola visar att skolan måste fortsätta att arbeta för att förbättra kunskapsresultaten. Av Skolverkets statistik framgår att Våmhus skolas resultat i framför allt ämnet matematik är lägre i relation till både kommunen och riket. Av skolans egen redovisning framgår att andelen elever i årskurs 3 som har nått målen på det nationella ämnesprovet i ämnet matematik har varierat under de senaste fyra åren mellan 54 procent som lägst (år 2009) och 62 procent som högst (år 2011). Skolan har dock enligt rektorn analyserat resultaten och vidtagit åtgärder för att förbättra kvalitén i matematikundervisningen, bland annat genom att byta undervisningsmaterial.

I intervjun uppger rektorn att likvärdiga bedömningar av elevernas kunskaper säkerställs bland annat genom att lärarna samverkar med övriga ämneslärare i kommunen vad gäller bedömningen av de nationella ämnesproven.

Enligt rektorn får alla elever som är i behov av särskilt stöd det stöd de har rätt till och för dessa elever utarbetas åtgärdsprogram. Rutinerna för detta är enligt rektorn väl förankrade bland personalen och beslut om åtgärdsprogram fattas av rektorn i samråd med skolans elevhälsa. Tillsynen visar dock att det finns vissa brister i skolans åtgärdsprogram, till exempel är åtgärderna som skolan avser vidta inte alltid utvärderingsbara och det anges inte heller hur åtgärderna ska utvärderas. Skolans beslut om anpassad studiegång behöver också förtydligas så att det framgår vilka ämnen som ingår respektive inte ingår i elevens utbildning.

I Skolinspektionens utredning framkommer också att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Åtgärderna i planen är allmänt hållna och avspeglar inte behoven utifrån kartläggningen. Slutligen finns inte fritidshemmets specifika förutsättningar och behov beskrivna. Tillsynen visar dock att Våmhus skola och fritidshem bedriver ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Eleverna upplever sin skola som trygg, vilket framgår dels av Skolinspektionens enkäter som eleverna i årskurs 5 svarat på, dels av de samtal med elever som Skolinspektionen gjorde vid besöket i skolan.

Vad gäller verksamheten i fritidshemmet bedömer Skolinspektionen, utifrån rektorsintervju och dokumentation, att den stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mora kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling för skolan och fritidshemmet där åtgärderna som anges är anpassade efter varje verksamhets specifika behov och förutsättningar. Planen ska även innehålla en redovisning av föregående års åtgärder.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär "en översikt över de åtgärder som behövs" krav på att vissa rutiner ska finnas i planen; rutiner för akuta åtgärder vid situationer av kränkande behandling, rutiner för uppföljande insatser samt rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Dessutom ska rutinerna enligt praxis ha såväl ett elev- elev – perspektiv (kränkningar elever sinsemellan) som ett vuxen-elev – perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev). Vidare krävs att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2011:10) anges att arbetet bör bedrivas så att den återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling som gäller för fritidshemmet och grundskolan under läsåret 2012/2013. Planen innehåller en översikt över de främjande och förebyggande åtgärder som skolan avser påbörja under det kommande året. Insatserna är dock generella och utgår

inte från slutsatserna av kartläggningen och är därmed inte anpassade utifrån skolans behov och förutsättningar. Vidare är det otydligt vilka av dessa åtgärder som verksamheten avser sätta in för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever i fritidshemmet. Det saknas dessutom en handlingsplan vid situationer när en vuxen kränker en elev. Slutligen finns det ingen redovisning av de åtgärder som genomfördes under det föregående året.

Utredningen visar att det finns brister i Våmhus skolas plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Mora kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Utarbeta åtgärdsprogrammen så att de anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Utforma beslut om anpassad studiegång så att de anger skälen för beslut.

Motivering

I skollagen anges att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får ett beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). Besluten ska innehålla skälen till varför eleven ska ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp, enskilt eller i form av anpassad studiegång. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats under höstterminen 2012. Åtgärdsprogrammen är av varierande kvalitet. Det framgår inte alltid tydligt vilka elevens behov av särskilt stöd är. I flera program är skolans åtgärder så generellt hållna att de inte alltid är utvärderingsbara. Till exempel består vissa åtgärder i att eleven ska "ges individuellt stöd" eller "stärka självförtroende". Det framgår inte heller tydligt när och hur åtgär-

derna ska följas upp och utvärderas, till exempel är datum för utvärdering på ett av åtgärdsprogrammen "höstterminen 2012".

Skolinspektionen har tagit del av beslut om anpassad studiegång. Av dessa framgår inte motiveringen för beslut, det vill säga varför skolan bedömer att elevens behov av särskilt stöd bättre kan tillgodoses genom anpassad studiegång. I de beslut som Skolinspektionen har granskat anges mellan vilka tider eleven ska närvara i skolan, det är dock oklart vilka ämnen som ingår respektive inte ingår i elevens utbildning. Skolinspektionen vill framhålla att ett beslut om anpassad studiegång kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning därför ska elev och vårdnadshavare få tydlig information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans åtgärdsprogram och i beslut om anpassad studiegång. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Mora kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

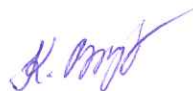
Författning

3 kap. 9, 12 §§, 29 kap. 10 § skollagen, 20 § förvaltningslagen

På Skolinspektionens vägnar

Ellionor Triay Strömvall
Beslutsfattare/utredare

Kristine Brosjö
Föredragande/utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).